

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

• Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Budyšćinje a płaczi šćtwórtłětnje 2.— hr. bjes porta.

Njedžela Judica.

Dišt na Hebr. 9, 11—15.

„Ta krej a prawdosć Chrystuša
Je moja drašta pschistojna;
S tej psched Bohom ja wobštacž chzu,
Sdych do njebja nuts počahnu.“

Najrjeńšcha pucha kóždeho wołtarja w našich ewangellso-lutherškich zyrkwojach je kchiz našeho Sbožnika Jesom Chrysta. Potajnstwo tehole kchiza sejnacž, je wotyknyeny kónz našcheje kchescžanskeje wuczby, ale hałle žiwjenje a jeho wschelatore wo-dženja a wojowanja potaža nam, kajtu wažnosć tele snamjo čłowjeskeje stósće a bójskeje lubosće sa wschěch sprózných a wob-čeznych ludži ma. Kelto čłowjekow je w tymle snamjenju žiwých bylo a wumrjelo! „Kjad kražny, pucha kchescžana, hlaj, kchiz je Knjesowh.“

Wo Knjesowym kchizu rěča tež słowa lista na Hebrejskich. Drje w nim słowo kchiza njenamakasch. Wón pschiruna starh a nowh klub, a ma swoje spodobanje na tym, so widži, kał ƙu ƙo stare snamjenja židowskich Božich ƙlužbow na snuškne duchowne waschnje na horje Golgatha dopjelnik. Tam krawne wopory směrjatom — tu ƙwjata a droha krej Chrystuša.

Se spikacželom našcheho lista chzemy ƙebi wospominacž a khwalicž

m ó z Ch r y s t u š o w e j e k r w ě .

Wch ƙo praschamy: S wołkal pschindže móz tejele křwě? Kał daloko doƙaha tale móz?

We měrje židowskeho luda mějesche krej směrjatom multu móz; krej, kotraž pschi wołtarju běžesche a ƙo na kchiznju ƙłuba a

na wopornu woƙadu křepjesche, jich wuczisćzi. Tak daloko hačž ƙo s tym psched ƙwjatym Bohom shibowachu, ƙwój hrěch spósnawachu, po wujednanju woprawdže žadachu; njebě tale móz přsdna myšl. Ale šćto je kóslaza a čelaza krej pornjo křwi ƙwěrnej lubosće polneje wutrobh. Něšćto wjetšche njenamakasch, dychli krej, hdyž ƙo podawa w ƙwěrnej pošluschnosćzi a ƙebje sabycziwej lubosćzi. Tež twoja krej, mój kchescžano, ma móz, njeh ju pscheliješ sa wšćo saměr, njedy ju wutrjebasch we ƙwěrnym dopjelnenju pschikluschnosćzow, we wopornowej lubosćzi.

Móz Chrystušoweje křwě spósnawasch tež na tym, so je ƙo Chrystuš ƙam bjes wšćitkeho poroča Bohu woprował. Tajke woprowanje je pola čłowjekow wjazh abo mjenje winojte. Nam ƙu mužojo snaczi, kotřiz ƙu swoje žiwjenje woprowali, ale nimo ƙwělla nadeńžesch něšćto čzowme pola nich a, hdyž wumrěchu, njewumrěchu jenož druhich winy dla, ale tež ƙamo swojeje dla. Jow pak je jehnjo bjes poroča, jedh, kiž ƙmě k čłowjekam prajicž: „Šćto mjes wami móže mi hrěch dotwescž? Jow je rjel, tak čzisty kaž hewał žadyn psches semju schoł njeje. Sdych ƙu drušh swoju krej pscheleli, husto tež čzescželakomnosć aje-pobrachowasche, haj tež hida na druhich čłowjekow, — jow pschindže s wutrobh, kotraž jenož se ƙobuzelenjom a s lubosćzu, njedžiwajo na ƙebje ƙameho, pukotasche. Sdych ƙu drušh sa wótzny kraj wumrjeli, je to stajneho wopomnjecža hódne, ale něšćto dostojnišche je, hdyž je jedh swoje žiwjenje sa žhle čłowjestwo a sa najwšćische kubla, duschow žiwjenje a sbóžnosć, podał. Haj, Chrystušowa krej jako krej teho, kiž běšće bjes poroča, — džiw rjeje, so ma wošebitu móz.

A temu pschindže, so dyrbinh wjedžecž, so w jeho duschi wěcž-

ny duch bydlešče, življenje i večnega bójsteho živjenja a ju zyle napjelni. Wot večnega ducha ma drje kóžda čłowsta duscha schriczku w sebi, ale jow bydli wschitka polnoscz teho bójstwa czelnje. Dolež bē Jesuſ a Bóh jene, je Ahrystuſowoy wopor woſebity wopor, jeho krej woſebje mózna. Pſchińdže, hdyž kměmy taſ prajicz, je kamkneje wutrobny našcheho Boha. Dolež je ſo Jesuſ do kmjercze podaſ, je večzne bójste myſle wudoſnjal. To je hluboke žórto mozy polneje krowě Ahrystuſoweje.

A hdyž ſo nětk praſcheſch: Kaſ daloko doſahnje tale móz? Dha ſhonich najprjedy: hačž t trónej a t wutrobi Božej! „Ahrystuſ je pſchichoſ, ſo by wschſchi meſchnik byl pſchichodnyh žublow, a je pſches wjetſchu a doſonjanichu hětu, kotraž njeje i rukomaj czinjena, junu do teho ſwjateho nutſſchoſ.“ So je ſo Ahrystuſ po doſonjanym woporje t ſwojemu a t našchemu Wótčeje wróczit, je najwſchſche dopjeljenje teho, ſchtož bē židowſki wschſchi meſchnik kóžde lěto cziniſ, hdyž njebeſche krej woprowaneho ſwěrczja do najſwěrcziſcheho. Niz pſches ſemſtu ſwjatnizu do najſwěrcziſcheho, ale pſches njebeſa pſched Boži trón, a duchownje pſchinjeke ſwoju krej, duchownje ſteji tam jaſo tón prawy wschſchi meſchnik, kiž chze a kmě čłowjetoj i Bohom wujednacž. Jeho krej pſchipoſnaje Bóh jaſo brědſ, pſches kotryž ſamóža čłowjetojo je ſwojeho hrěſchneho waſchnja wuńcz a ſbožo namakacz. Jeho krej je ſnamjo pſched Bohom, ſo njeje tele čłowjeſtvo zyle ſhubjene, ale ſo móže ſo bójſtemu živjenju wotwricž. Ahrystuſoweje krowě dla wěrimy, ſo ſwěczi nam i njebeſ pſcheczelnje wóczto Bože. Se ſwontownym licžbowanjom tutón ſkutſ Ebóžnikowoy ničzo czinicž nima, i wutrobu dyrbiſch to ſaczuwacz, a našcheje čłowjeſteje ſlócze a wujednanja dla ſebi nje mēr czinicž. Dolež wschitke našche prózowanja nam njebeſa dohycž njeſamóža, ſo wjekeſelimo, ſo je Ahrystuſowa krej nam reſa hnady, kotraž do najſwěrcziſcheho Božeje wutrobny dóndže.

Na druhim boku paſ móžemy tež prajicz: móz Ahrystuſoweje krowě doſaha do wschědy hlubinow čłowſteho ſkaženja. Wucziſczi, kaſ našch text praji, „naſche ſwědomnje wot mornych ſkutkow, t ſlužanju temu živemu Bohu.“ Hdže je te meſtno, hdžež ſo čłowjet kam ſpóſnawa, hdže te žórto, w kotrymž kmě ſwoje ſwědomnje wumhycž wot wschěho ſteho živjenja, i kotrehož móz t nowemu živjenju czerpa, t roſumnej Božej ſlužbje? Na ſchižu Ahrystuſowym, w jeho krowi, kotryž je w najſwěrnichkej poſluſchnoſczi a njeſkóncžnej luboſczi pſchelaſ. Spodžitwny wobras je to, hdyž ſwějenje ſwjateho Jana wo tnych rěczi, kiž ſu ſwoje draſty wumhli w jehnjeczowej krowi, ale derje ſnamjeni, ſchto móžeſch pod ſchižom Ahrystuſowym naſhonicž. Dha budža hrěchi, njech ſu krejczerwjene, jaſo kněh bēte, dha wožitwja mornwa wutroba, a ſleczi horje i ſchidſkami jaſo hodleſ t ſlužbje temu živemu Bohu. Njeſabudžmy wschaſ, ſo taſka Boža ſlužba je wot tynjeny kónz byl, čehoždla je Jesuſ Ahrystuſ ſwoju krej pſchelaſ. Niz jenož dyrbiſch ſo dacž wujednacž, ale wumóz, ſo by nowe ſtworjenje byl, w kotrymž njeſamóže hrěch dohycž.

A ſkóncžnje doſaha móz Ahrystuſoweje krowě pſches wschitke czahy hačž do wěcnoſcze. „Wón je wěcne wumóženje namakal.“ Jeho ſchiž a jeho krež njeje dženka po 19 lěſtótami hiſcheže ničzo wot ſwojeje mozy ſhubifa a budže pſchezo na čłowſkich wutrobach dželačž, je ſhibowacz pſched Bohom jich hrěcha dla, je ſbēhycž t nowemu živjenju w hnadže. Juntrócž je Ahrystuſ ſo podaſ — ja wěcne wumóženje. My kmě paſ nětko powołani, wot Jesuſa tele podacža wuknyčž, ale wjele jich je, kotſiž ſu ſawěrnje wot njeho wukli. A w pſchichodže hinaſ njebudže. Móz Ahrystuſoweje krowě pſches wschitke czahy doſaha t poſlednej čłowſkej wutrobje, kotraž budže na ſemi bicž.

Sawěrnje, krej našcheho Ebóžnika je wulata, ſwjata wěz;

myſlmy na to, kaſ doſho živi kmě, ſo jaſo tajž, kiž powołani ſu, to ſlubjene wěcne herbſtvo doſtali.“

Ach ſdžerž naſ, Jesu, ſwěru
Pſchi ſwojej krowi a kmjerczi,
A poſhlí naſchu wěru,
Hdyž na waſ chzedža czerczi;
Daj, hdyž je ſwěta džemy,
So twój raj herbujemy.
Daj nam ſwój mēr, o Jesu.

Ih. R.

Wóſtuy ſbērluſch.

Wlób: Martra Boža kom'ž je derje w tebi atd.

Jene pſcheju ſej pſched wschitkim druhim
Jenu jědž a picže tu:
W dole ſylſow nočzu ſhodžicž i druhim,
Jeho pſche wscho lubuju.
Na toh' Jenoh' wóczko moje hlada,
W krowawnym poczi w kmjertnej czwili pada
Knjes na ſwoje wobliczo,
Abeluch Wótza wupijo.

Takle hanjenty a wukměſchenty
Knjes naſch kral do wěcnoſcze!
Arjudowany t kmjerczi wotſbudženty,
Snjeke puſi ſczetplawje. —
Schto je czinika ta luboſcz ſwjata?
„Sa naſ“ wschěch do czwilow kmjercze data,
Hrěſchnizy, to wopomńcže!
Ahrystuſkej czecšč dawajcže!

Pſched woczomaj dyrbi wón mi wotacž
Czihe jehnjo Bože kam
Takle krowawny, blědy kmjercž ma doſtacž
Powyſchenty na ſchiž tam
Dacžny bēdži ſo wo duſchu moju,
So by mēl ju wěcžnje ja miſdu ſwoju.
Esmjerczi móz ſa na wěcžne,
Doſonjane! wolaſche.

Sabycž to mi Jesu njedaj ženje:
Mój hrěch — tvojou ſaſlužbu!
Hdyž tu ſhodžach kaſ czi ſaſlepjeni,
Bytaſ, nam'kaſ by mje tu.
Dawno hižo ſa mnu by ty hladaſ,
Ebóžnoh' czinicž mje ſej horzo žadaſ,
Sa mnje pſchela ſwoju krej;
Tak nětk ſo mnu derje ſtej!

Ja bym twój! praj ty nětk ſwoje „hamjeń“,
Eswěrnny Jesu ty by mój!
Ty by ſwojej zyrkwoje róžtny kamjeń!
Ja nětk wumóženy twój!
S tobu, džělo, — poradži ſo ſtajnje
Budž mi ſkala ſboža, wukhowanje
W živjenju, wo wumrjecžu,
W wěcžnoſczi twój wotſtanu!

J. W.

Wědomoſcž.

Schtož je pſchednoſchki mucženza profěſora Leo Grichſen
ſchſchaſ, je i jeho ſłowow wukſchſchaſ jene doſpoſne ſaſbudženje

na Golgatha bu dokonjane to poslednje, to Gethsemane pať tole poslednje a najcžežiche sapoczane.

Gethsemane! Tam widzi Jezuŝ Khrystuŝ pucz martry a kichiz ģmjerce a widzi tež te legiony jandzelow, kotrež mōže swolacz, a pobinŝchi ģwojich njepscheczelow ģo wrōczicz k prawizy ģwojeho Wōtza. — Gethsemane! Tam widzi Jezuŝ Khrystuŝ jatamanych cžlowjekow w hrēchach a ģubjenoŝci a widzi tež dom Wōtza njebjest, kotryž chze wotewricz tutym wbohim cžlowjekam! Gethsemane, tam wojuje, ŝchtož cžlowjeske, semŝke je w tutym Jezuŝu Khrystuŝu, kiž bu cžlowjek mies cžlowjekami, s tej bōjŝkej luboŝcju, kotraž w Jezuŝu bē ģo ŝjewita; to cžlowŝke boji a strachuje ģo pŝched bolosczu a krawnej ģmjerceju, ta luboŝcž bōjŝka chze to wumōženje pŝches hōrke cžerpjenje. Teho dla to ŝtyŝne, ģluboŝke ŝdychowanje: „Wōj Wōtče, je-li mōžno, njech tōn khelich wote mnje prjecz dže, ale wschať niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzesch!“ Teho dla to dolhe ŝtyŝne wojowanje, tať wulke, ŝo ģebi pyta towaŝchow w tajkim wojowanju: „Njemōžecze dha wy jenu hōdžinu je mnu wachowacz?“ Teho dla to budženje, to budženje je spanja wōczkow, to budženje je spanja myŝlow: „Wachujcze amodleze ģo, ŝo do ŝpytowanja njepschindžecze! Duch je hotowy, ale cžeťo je ģlabe!“ Jezuŝ Khryst ŝnaje wuczobnikow, ŝnaje cžlowjekow a wē, ŝo woni tať wjele ģlabeŝchi wojowarjo a tať wjele bōle njeŝedžblitwi wachowarjo.

Gethsemane! Šam je ģo Jezuŝ Khryst tam dyrbjat dwubēdžicz, ģam a wopuŝchzeny wot cžlowjekow! Wopuŝchzeny niz wot Boha! Ta luboŝcž k cžlowjekam je dobywaka kaž na horje pŝchekraŝtjenja! Šrosunŝich nētko s najmjeiŝcha naŝdala, ŝchto to wŝcho wuprajene w tych tŝjoch krōtkich ģlowach 46. ŝchtuczki: „Štańcze! Pōjmy! Šlaj, bliŝko je, kotryž mje pŝcheradž!“

Šwdom pŝchicžinow, ŝo modlitwa njebu.

„Proŝcže a wam budže date!“ Tole ģlowo je wērne, a ŝbožowny, nē ŝbōžny tōn, kotryž to je naŝonit! Prajiŝch-li: „Ša njeŝym!“ dyrbiŝch wjedžecz, ŝo to ģlowo dale praji: „Pytajcže a wy namalacz!“ Šažo a ŝažo dyrbiŝch ģo modlicz, a nutriŝcho a s wjetŝchej dowēru! „Wuŝlyŝchenje pať je tola wuwostalo!“ ģlyŝchu tu a tam prajicz. Ša teho rēka w bibliji dale: „Šlapajcže, a Wam budže wotewriene!“ Š tej wēru a dowēru, kotraž hory pŝchekadža, dyrbiŝch ģo modlicz, a twoja modlitwa budže wuŝlyŝchana, drje huŝto doŝcz niz po twojim cžlowŝkim mēnjenju ale pať tola po tym ģlowje Jezuŝowym — Matth. 7, 11 —: „Jeli ŝo tehodla wy, kiž wy wschať ŝli ŝeže, mōžecze waŝchim džečjom dobre dary dawacz, wjele ŝtēre waŝch wōtčez, kiž w njebjekach je budže dobre wēžy dawacz tym, kiž jeho proŝcha“.

Š telko kraŝnych pŝchikadow ŝa wuŝlyŝchenje modlitwow mamy tola! Biblija cži jich podawa wjele a naŝonjenje kŝcheczanow tehorunja: Wōjŝaŝowe modlenje 2. Wōjŝ., 17; Šanina modlitwa 1. Šam., 1; Šliaŝowa modlitwa 1. kral 18; modlitwa kŝcheczanŝkeje woŝadny, Šap. ŝt. 12; — Lutherowa modlitwa ŝa Melanchthona; modlitwa maczerje Moniki ŝa Augustina. —

Šle, prajiŝch, ŝo ta modlitwa bjeŝ wuŝlyŝchenja wosta, to ŝtawa ģo tola tať jara, jara huŝto! To ŝnadž maŝch prawje, jeli ŝo ģo njeje ŝtalo po Matth. 7, 11. Šle cžehodla? Šdnyž niz tehodla, ŝo ŝkomdži nēŝchto wot teho, ŝchtož prjedy prajachmy, dha roŝponinaj, hačž tomu njeŝadžewaja 7 pŝchicžinow.

1. Šef. 59 2: „Waŝche ŝtōŝcže roŝdžēla Waŝ a waŝcheho Boha; a waŝche hrēchi potaja jeho woblicze pŝched wami, ŝo njebudžecze wuŝlyŝchani“. — Twoje hrēchi, kotrychž ģy ģebi wēdomny, ŝadžewaja, ŝo modlitwa je wuŝlyŝchana.

2. Šaf. 1, 6, 7: „Njech proŝy pať we wērje a njebudž nje-wēŝty; pŝchetož, ŝchtož je nje-wēŝty, tōn je runje jaťo mōrŝka žōlma,

kotraž wot wētra budže honjena a njetana; tōn ģamny cžlowjek njepomyŝl ģebi, ŝo by ŝchto wot teho Šnjeŝa doŝtal!“ Šwēl dwēlowanje ŝahacža proŝtweje.

3. Šaf. 4, 3: „Š hacžrunje proŝcže, dha wschať nicžo nje-dostanjecze, tehodla, ŝo wy ŝte proŝcže, ŝo byŝcže to w ģwojich lōŝchtach pŝchecžinili!“ — Dowēlž s modlitwu ŝte a ģamopaschne pytačž, niz pať, ŝchtož k cžescži Božej, njemōžecze wuŝlyŝchenja wuŝladacz.

4. Šark. 11, 25 a 26: „Šdnyž wy ŝtejicže a proŝcže, dha wodajcže, macze-li ŝchto pŝchecžimo komu, tať ŝo by tež waŝch wōtz w njebjekach wam waŝche hrēchi wodať. Šdnyž wy pať njewodawacze, dha tež wam waŝch Wōtz, kiž je w njebjekach, njebudže waŝche hrēchi wodačž.“ — Šchtož ģo s wutrobu modli, kotraž njewodawa winikam, ŝopowjedži ģam ģwojej modlitwe wuŝlyŝchenje.

5. Šchikl. 21, 13: „Šchtož ģwojej wuŝchi ŝatka pŝched wolanjom tych kħudnych, tōn budže tež wōlacz a njebudže wuŝlyŝchany.“ — Njeģmilnoŝcž ŝteji wuŝlyŝchenju twojeje modlitwy na puczju.

6. Šchikl. 28, 9: „Šchtož ģwoje wucho wotwobrocži, ŝo by ŝakon njeŝlyŝchať, teho modlitwa je hroŝnoŝcž“. — Šahacžejo Božej woli pucz, ŝahacžich wuŝlyŝchenju modlitwy pucz.

7. Šef. 13, 3: „Cži ludžo wiŝaju je ģwojej wutrobu na ģwojich pŝchibohach a džežža na pohōrŝchenju ģwojeje ŝtōŝcže; dyrbjat dha ja jim wotmolwicž, hdyž ģo mje praŝcheju“. — Pŝchibōjŝtwo ŝtejiwuŝlyŝchenju modlitwy na puczju.

Šefnaŝchli tute 7 pŝchicžinow a ŝefnaŝchli pŝchi nich ŝameho ģo, wē ŝnadž nēkotryžkuli, cžehodla modlitwa njebu wuŝlyŝchana.

Š bliffa a ŝ dalofa.

— Š Cžēŝkōŝlowaŝŝkeje piŝche ģo wo tym tež tu hižo naŝpomnjenym zyrkwinskim ģibanju, ŝo ģo džeň a bōle roŝŝchēria a to w Cžēŝkōŝlowaŝŝkej ģamej kaž w Cžēŝkim lēŝu (Böhmerwald). Woŝebje ģylne je tuto ģibanje w Prahy a wokolinjē. Šatholŝte nowiny mjenuja jo jene njeŝbože, kotrež je tať katholŝke kŝcheczanŝtwo tam potrečhiko. Šle ŝchto ma dobyť ŝ tuteho ģibanja? 30 000 je ģo jich tam k ewangeliŝkej zyrkwi pŝchifamknyťo a 85 000 cžēŝkōŝlowaŝŝkej nazionalnej zyrkwi, tola 128 000 ŝ tych, kiž ŝ katholŝkeje zyrkwoje wuŝtupichu, je jich nētko bjeŝ wērywujnacža, t. r. ŝwonka kōždeje zyrkwoje. Še 100 katholicow w Prahy je jich pŝchezo 42 ŝ zyrkwoje wuŝtupiko.

— Šiŝtowanje: Do Prufŝkeje. Š.: Wutrobnny džať ŝa dopiŝ a ŝa wŝcho ģobudžēlanje a podpjeranje! Še nam wulke wjeŝelo, ŝo ma naŝche kopjenko w nēkotrych prufŝkich woŝadach telko cžitarjow a cžitačkow, wjazy hačž w naŝchich wulkich ŝakŝkich. Šchdny radlubje wjazy a drobniŝcheho ŝ prufŝkich woŝadow a ŝ prufŝkeje zyrkwoje do žyła piŝali, doŝtawamy pať pŝche maťo macžiny a dopiŝow. Duž, ŝchto by chžyl tu pomhačž!? Šle ŝchto by chžyl pōnhacz, ŝo by ģo naŝche ewangeliŝke kopjenko w prufŝkich woŝadach — a to ģamŝne placži ŝa naŝche ŝakŝke — bōle roŝŝchērijaťo. Šuŝne je to jara a dwōjzy, woboje, ŝe ŝtejniŝchēža ewangeliŝkeje wēry kaž ŝe ŝtejniŝchēža Šerbowŝtwa! Šle cžežto to njeje, tule na tutymaj wulzy wažnymaj polomaj nabožneho a narodneho žiwjenja nēŝchto hōdne doŝonjecz! Cžežto to njeje ani ŝa Šerba w Prufŝej, ani ŝa Šerba w Šakŝkej. Duž: Bohu k cžescži, Šerbam k žohnowanju!

— Š. Š. w Š. ŝa Palmarum. — Š. w Š. ŝa Šutry. — Š. Š. naŝtawki!!!

Cžēŝcž a naŝkad: Šmolerjež kniħicžikŝchērnja, ŝap. družŝtwo ŝ wobmj. ruť. w Budyŝchinje.